

או את או העץ

מאת
רועי מליח רשף

דמויות
בת
אב
דליה - רפרנטית

כל הזכויות שמורות (C) רועי מליח רשף. עלה לראשונה בפרויקט
14/48 בתיאטרון צוותא.

בת יושבת פעורת פה בוכה. אביה
גוזן ומביט בפיה הפעור.

אבא:

תפסיקי לבכות!

בת:

(ממלמלת) איה.. איה...

אבא:

תפסיקי לזוז.

בת:

אבא...

אבא:

תפתחי את הפה!

בת:

מה אתה רואה?

אבא:

אני לא מצלי-

בת:

זה כואב-

אבא:

תשאירי את הפה פתוח.

בת:

אבל זה כואב!

אבא:

כואב? כואב? מה את בכלל יודעת על כואב?!

בת:

לא, אבא, לא.

אבא:

(חושף בפניה צלקת) את זה קיבלתי במלחמה. ליד הגבול
שלושה מאנייקים הסתערו עלי ועל חבר שלי עם שלטים נגד
המלחמה. קוקו, משקפיים עגולים, לא ישראלים -
מאירופה. חשבו שהם יותר טובים מאבא שלך. "רוצים לדבר
איתך, תחשוב רגע, על מה שאתה עושה...". אבל אני בן אדם
רגיל, לא כמוכם יפה נפש. אמרתי להם, אני צריך להגן על
מי שמנסה לפגוע במשפחה שלי, בבת שלי, לא ככה? אם
מישהו יורה עליך אתה לא כותב שלט ורץ בגבולות, אתה
נלחם בידיים.

בת:

כן, אבא

אבא:

אז בידיים שלי הרגתי אותם.

בת:

ועקרת להם את הלב, כן.

אבא:

בדיוק עקרתי להם את הלב מהמקום. אבל המנייקים האלה...

בת:

חתכו אותך בבטן עם שפיץ של קרש...

אבא:

ולא הייתה לי ברירה.

אבא:

לא הייתה לי ברירה אלא לתפור את עצמי עם מחט חלודה..

בת:

וחוט מהמדים של החבר הכי טוב שלך...

אבא:

ששכב לידי עם כל המוח בחוץ, בדיוק. וזה כאב כמעט כמו לחרבן...

בת:

כדור באולינג.

אבא:

אז איך את בכלל מעיזה להגיד לי כואב?

בת:

לא מעיזה לא מעיזה.

אבא:

תמיד תזכרי, יפי נפש לא מחזיקים מעמד. את יודעת למה, כי לא זורם בהם הטבע האנושי. עכשיו, תפתחי את הפה!

[פותחת את הפה.]

בת:

מה אתה רואה שם?

אבא:

דם.

בת:

דם.

אבא:

כן. דם. אדום סמין. כנראה נשברה לך שן.

בת:

זה... .

אבא:

שלא תגידי כואב... .

בת:

לא אומרת.

אבא:

אכלת משהו?

בת:

אפרסק.

אבא:

רק אפרסק.

בת:

כן.

אבא:

רק אפרסק, את אומרת?

בת:

כן. אפרסק.

אבא:

אני לא אוהב אפרסק.

בת:

[מראה צלחת קטנה] הנה... .

אבא:

[מביט באפרסק] ואיפה הגרעין?

בת:

המה?

אבא:

הגרעין, איפה הגרעין?

בת:

אהמ... .

אבא:

אל תגידי לי שבלעת את הגרעין!

בת:

אני...

אבא:

הכול חוץ מהגרעין!

בת:

אבא?

אבא:

את בלעת את הגרעין!

בת:

לא!

אבא:

כן!

בת:

לא...!

אבא:

אוי, בייבי שלי...

בת:

לא, לא, לא. אבא, אבא, אני לא רוצה שיצמח לי עץ בבטן!
אני לא רוצה שיצמח לי עץ אפרסק בטן! [בוכה]

אבא:

ששש... די, די.

בת:

אני מפחדת....

אבא:

לא, ששש... די, אין לך מה לפחד.

בת:

זה לא נכון.

אבא:

אנחנו נכרות אותו לפני שהוא יגדל והכול יהיה בסדר.

בת:

אני לא רוצה למות, אני לא רוצה למות כמו-

אבא:

ששש... אף אחד לא הולך למות...

בת:

אני כן הולכת למות ואתה יודע את זה! כמו...

אבא:

אל תגידי את זה!

בת:

כמו שאימא מתה...

אבא:

זה לא אותו דבר!

בת:

גדל לה עץ בשד.

אבא:

זה לא אותו דבר!

בת:

וכשהרופאים כרתו אותו זה לא עזר...

אבא:

זה היה עץ מסוג אחר. עץ תפוח.

בת:

הוא המשיך לצמוח ולצמוח ולצמוח עד שיצאו לה ענפים מהעיניים.

אבא:

מספיק! די! אני לא רוצה לשמוע על זה!

[פאוזזה]

בת:

אני מתגעגעת אליה, אבא. אני מתגעגעת לסיפורים שלה על ימים של פעם. פעם היה אחרת נכון?

אבא:

כן, פעם היה אחרת.

בת:

אני רוצה שהיא תהיה פה לידי ותחזיק אותי.

אבא:

גם אני מתוקה שלי. גם אני.

[הבת נתקפת כאבים.]

בת:

איה... איה...

אבא:

מה קרה?

בת:

אני חושבת... אני חושבת שזה צומח.

[ממשש לה את הבטן]

אבא:

כן. כן. בגלל כל הזבל שאת אוכלת. זה ממש קרקע פוריה
בשביל העץ לגדול. תפתחי את הפה!

[פותחת את הפה חזק. הוא מוציא פנס
ומסתכל לפיה.]

אבא:

כן. הוא התחיל לצמוח. צומח מהר, אגרסיבי. כבר שולח
ענפים.

בת:

לא.

אבא:

אין ברירה חייבים לכרות אותו לפני שיהיה מאוחר מדי.
איפה האקונומיקה?

בת:

אקונומיקה?

אבא:

כן. איפה אקונומיקה.

בת:

למה אקונומיקה.

אבא:

נזרים לך אקונומיקה לבטן וזה יהרוס את השורשים.

בת:

אבל זה יהרוג אותי.

אבא:

לא בטוח. את צעירה וחזקה. מקסימום תאבדי קצת שיער.
את תתמודדי. [פאוזה] זה או את או העץ, בייבי שלי.

בת:

טוב...טוב.

אבא:

אחרי זה נשטוף לך את הקיבה, נפתח את הבטן ונוציא את
הגזע הארוך. תסמכי עלי, עשיתי דברים נוראים מזה
במלחמה. אבל מה לא אעשה בשביל הבת שלי.

בת:

טוב, אבא... אני אוהבת אותך וסומכת עליך.

אבא:

אלוהים איתנו. אני יודע את זה.

האב משכיב את בתו. לוקח אקונומיקה
ומוזג לכוס. היא עומדת לשתות.
כשלפתע נכנסת דליה רפרנטית ארצית
ליער משקי ומרעה.

דליה:

לעצור מיד! לעצור מיד!

דליה לוקחת את הכוס ומעיפה אותה.

דליה:

מי פה האחראי?! אני דורשת לדעת?

אבא:

מי את?

דליה:

קוראים לי דליה ואני רפרנטית ארצית ליער משקי ומרעה.
ממשרד החקלאות ופיתוח הכפר. אני פה כדי לעצור את
המחדל הזה. באיזה רשות אתה כורת עץ בלי אישור?

אבא:

גברת, הבת שלי הולכת למות...

דליה:

מעניין לי הישבנון. בלי אישור חתום. אין לכם רשות
לכרות את העץ שבבטנה או לפגוע בו בכל דרך.

אבא:

מה?

דליה:

במידה ואתם מעוניינים בכריתה המורשית לפי החוק. עליכם
למלא את הטפסים המתאימים. [מוציאה ערימה של טפסים].
הנה, סי וי פלה.

אבא:

אבל גברת דליה...

דליה:

בשבילך גברת בורנאו.

אבא:

גברת בורנאו. אנא ממך תתחשבי במצבנו. אני עלול לאבד את בתי היחידה. את יודעת מה אני עברתי כדי שתהיה לי בת כזאת.

דליה:

לא מעניין אותי.

אבא:

אני נתתי את נשמתי, אני ויתרתי על כל חלום אפשרי בשביל לגדל אותה.

דליה:

מצטערת, נא לחתום על הטפסים.

אבא:

היא החיים שלי.

דליה:

אז תחתום על הטפסים ונמשיך כאילו לא הייתי כאן.

אבא:

תני לי אותם.

[מגישה לו את הטפסים]

אבא:

הייתי הורג אותך אם לא היית אחת משלנו.

דליה:

מזל גדול. [מציעה לו עט] עט?

[האב עובד על הטפסים. הבת מתפתלת, העץ צומח בתוכה]

דליה:

אז את הילדה שבלעה גרעין... מה חשבת לעצמך?

בת:

זאת היית הטעות. לא שמתי לב.

דליה:

לא שמתי לב...

בת:

אני לא רוצה למות.

דליה:

היית צריכה לחשוב על זה לפני שבלעת את הגרעין.

האב ממלא את הטפסים. דפים נזרקים לכל עבר.

בת:

גברת בורנאו...

דליה:

את יכולה לקרוא לי דליה.

בת:

אני חוויתי כל כך מעט בחיי.

דליה:

אה-הה.

בת:

לא יכול להיות שחיי יסתכמו בכל כך מעט. תגידי לי, את אישה את חיית את החיים - החיים באמת יכולים להיות בעת ובעונה אחת גם ריקים וגם קצרים?

דליה:

כן. ותגידי תודה, לפחות אצלך הם קצרים. אצלי החיים זורמים בתפלות מהרגע שנולדתי. לא השארתי זכרון ואף לא עקבות. את לפחות יכולה להפוך לעץ.

בת:

אבל אז לא אהיה יותר.

דליה:

תרשי לי לספר לך סיפור: לפני שנים רבות לטְבְּתִי גדל בלב לב עץ תפוזים ירוק ומלב לב.

בת:

[בייסורים] אני אוהבת תפוזים.

דליה:

וכנכדים נהגנו לטפס על ענפיו, לקטוף תפוזים כתומים ולזלול אותם יחד בהנאה.

בת:

[מתפתלת] לא נעים לי.

דליה:

סבתי מעולם לא הייתה כה מאושרת.

בת:

אני מרגישה את זה קורע לי את הבשר.

דליה:

נהגנו גם לחבק את העץ ולהקיף אותו בידינו הקטנות,
ופעם אחת אפילו קישטנו אותו בכל מיני שרשראות
צבעוניות...

בת:

איי...!

דליה:

פשוט כי אהבנו אותו.

בת:

אבא!

אבא:

אני מסיים, אני מסיים. מה התעודת זהות שלך?

בת:

...334

דליה:

העץ החזיר לנו אהבה...

בת:

...684

דליה:

ליטף אותנו בענפיו הכבדים,

בת:

...680

דליה:

ואפילו דגדג אותנו בְּעֵלְיו הירוקים. אוי תראי יוצאים לך
כבר עלים מהאוזניים.

בת:

אבא תעשה משהו!

אבא:

אני בא!

דליה:

איך מתקדמים הטפסים?

אבא:

הנה סיימתי, סיימתי.

[דליה בוחנת אותם]

דליה:

אהה - אהה... אהה...

אבא:

נו!

דליה:

אין אישור!

אבא:

מה?

דליה:

הבת שלך תביא יותר תועלת לעולם כעץ מאשר כבן אדם.

בת:

אבא...

דליה:

לפחות אז היא תניב פרות.

אבא:

פרות?

דליה:

תעניק צל.

אבא:

צל.

דליה:

תתן מחסה לציפורים. מי יודע אולי אפילו יקשרו לה נדנדה.

בת:

אני כבר לא רואה כל כך טוב..

אבא:

את לא יכולה לעשות את זה. את לא יכולה לעשות את זה!?

דליה:

אני לא מבינה, מה אתה כל כך זועם?

אבא:

את הורגת את הבת שלי!

דליה:

אוי נו באמת, מה אתה צריך אותה חיה? מה יש לה לתת לעולם הזה? אתה בעצמך אומר שהיא לקחה לך את כל

החלומות. מי צריך עוד ילדה סתומה, שתשתין על כולנו בקשת. שתחשוב שמגיע לה כל העולם.

בת:

[העץ פורץ ממנה] אהה!!!

דליה:

מי צריך עוד יצור אנושי שלא יכול להיות מאושר, שלא בנוי לאושר ושהייעוד היחיד האפשרי בשבילו הוא הפצת הכאב סביבו והפיכת חייו של הזולת לבלתי נסבלים בדיוק כמו החיים שלו עצמו!

[האב בפרץ אלימות, מזנק על דליה וחונק אותה למוות].

דליה:

נועדנו למות ולסבול.

[פאוזה]

בת:

אבא...

אבא:

כן?

בת:

היא מתה?

אבא:

כן.

[פאוזה]

בת:

הרגת אותה?

אבא:

לא הייתה לי ברירה.

בת:

מה אתה עושה?

אבא:

תפתחי את הפה אני רוצה לראות את העץ.

[הבת פותחת שוב את הפה]

אבא:

הוא כבר עץ גדול. אני כבר רואה פרזים.

בת:

אח!

אבא:

מה קרה?

בת:

נקרעת לי הריאה. נקרעת לי הריאה, אח!

אבא:

מה?

בת:

משהו דוקר לי את הלב. אח! אבא, תחבק אותי. תחבק אותי.

[האב מחבק את בתו]

בת:

אתה שומע את זה?

אבא:

מה?

בת:

ציפורים.

אבא:

כן.

בת:

אבא.

אבא:

כן.

בת:

תבטיח לי...

אבא:

מה שתרצי.

בת:

שאהיה עץ, ויצמח לו אפרסק.

אבא:

כן?

בת:

תאכל אותו. תאכל את האפרסק שייגדל.

אבא:

בסדר.

בת:

למרות שאתה לא אוהב אפרסקים.

אבא:

בסדר.

בת:

אבל...

[הבת על סף מוות]

אבא:

מה?

בת:

אל תאכל את הגרעין... הכל חוץ מה...-

[היא מתה בזרועותיו]

אבא:

לא!!!!

סוף.